

PIŠE MIA SESARTIĆ
 SNIMIO VLADIMIR DUGANDŽIĆ/
 HANZA MEDIA

ERO KRAJ VRLIČKE ČESME

I SLUŠAŠ TAKO DOK PJEVAJU ERO, ĐULA, GAZDA
 KUD PRODEŠ MIRIŠU UŠTIPCI. A, ZA OSVJEŽIT SE

Koliko li je samo ova česma Vrličana napila i s izvora niže blaga napila, prije nego li je postala najbolja pozornica da se njome prošeta 'Ero s onoga svijeta' i njegova Đula, dok se uokolo kamenog platoa natiskalo svijeta koliko ti duša oće. Neki na tribinama gdje su mjesta za sjedenje, a drugi uokolo, pronšli kakav zidić, koju skalu, ogradu..., jer opera se može pratiti i s velikih ekrana postavljanih s leda Česme.

A dok se orkestar Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu naštimava za početak opere, a solisti se i drugi izvođači pod vedrim nebom presvlače u narodne nošnje, navlače pregače, jačermice i pripašnjače, narod već uživa, pogotovo su na sve ovo ponosni Vrličani.

- Gledam 'Eru' skoro svake godine, a inače pivo u našem kulturnom društvu 'Milan Begović' dugi niz godina - veli nam Božo Režić s Maovica.

PUNO NAM OVO ZNAČI

A, kako bi se i drugačije društvo zvalo nego po njihovom Vrličaninu, književniku Milanu Begoviću, prema čijem je tekstu Jakov Gotovac i skladao ovu operu.

- Nama su vam prva liga ovakva događanja, bude krca-to svita u mistu, ka i za Gospu Ružaricu koju slavimo u listopadu, jer drugin danima nije baš ovako živo - govori Božo, u čijem društvu je još njegovih iz Maovica.

U svoju Vrliku stigla je večeras i 33-godišnja Tanja Katić, njezin suprug Toni i sestra joj Tina.

- Mi smo Blaževičke s Maovica - kaže Tanja za sebe i sestru Tinu.

- Prekinuli smo kupanje, ostavili lipotu sunca i mora u Sevidu da bi danas došli ovdje, toliko nam ovo puno znači. Ovo mi je drugi put da baš idem gledat 'Eru'. Gušt je pogledati ovu operu upravo na ovom mjestu, nije u kazalištu u zatvorenome, puno je ljudi, djeca mogu vidit konje, sve ima dušu, a još se odvija na mjestu odakle potječemo. Inače, jedva čekamo ovakve događaje, kao što je to i Gospa od Ružarija, to je prilika da se vidimo s ljudima koje nismo možda vidili godinama, ili s rodbinom. Svima nam je srce veliko kad vidimo ovoliko svijeta, da je Varoš puna. Kad smo bili dica dolazili bi svaki vikend i po cilo lito ovdje u babe, dok su stari bili živi, sad je sve zatvoreno pa nas nekad uhvati tuga - puna će emocija Tanja, pozivajući nas da navratimo ovdje i za Uskr, kada Čuvari Kristovog groba čuvaju običaje.

- Mi ih ovdje zovemo 'grobari'. Lipo je što je u to uključeno i puno mladih - kazuje Tanja, prisjećajući se djetinjstva, kako se i njezin otac Stipe Blažević Bačo oblačio za čuvare i odlazio, čuvao Kristov grob svake godine.

- Ma, lipo ih je vidit - ističe Tanja, dok svijet kola i teče

S pozornice miriše sijeno, mijenjaju se kulise, stiže i vodenica, vriče žita, konj..., a onda u trećem činu svi završe na derneku. U tom završnom činu ansamblu HNK se pridružuju i plesači iz splitskog KUD-a 'Jedinstvo' sa završnim kolom, opera dostiže vrhunac, dukati zveckaju, okruge se podižu preko lijepih mladenačkih lica...

po glavnoj ulici put Česme, a pristiže još jedna, kako ističe, Blaževička.

- Mi smo ti sve Kalašice, iz istog komšiluka - zagriile se njih dvije sa Snježanom pa da ih fotografijom ovjekovječimo sve zajedno i u "Dane Milana Begovića", uoči "Ere".

MILINA IH GLEDAT

- Ovo ti je večeras i "Split-sko" i "Vrličko ljeto" - dodaju, dok nam Božo priča kako se za ovaj dan ne odijevaju u nošnju, iako ponekad u pauzama čino-va znaju i zaojkat, ako se nađe dobro društvo.

- Ponekad tako zapivamo, ali milina ih je danas gledat kako oni glume nas - simpatično će Božo nasmijavši kružok, al' uskoro će i on opet u nošnju, jer imaju nastup 10. kolovoza u Zmijavcima.

Na "Eru" je stigao i Vrličanin koji živi u Rijeci, Ivica Blažević. U Vrlici je završio

osnovnu, a daljnje školovanje je nastavio u Rijeci.

- Šteta da je naša Vrlika iseljena, ali evo, drago nam je da živi ovih dana. Ovo mi je tradicija, dođem svake godine i uvijek je lijepo, neponovljivo. To je jedna od naših najljepših opera, posebno završni čin - reći će Ivica u društvu s prezimenjacima Miljenkom i Stipom.

Zahuktala se radnja i na pozornici Česme, Đula pjeva okružena ženama s konistrama, a sa ograde sve pozornice prate i tri prijateljice Slovenke: Meri Tarle, Jasna Vigeci Tatjana Umnik.

- Ja sam 29 godina udana za Vrličanina. Moj muž Zdenko i ja obnovili smo

staru kuću, prode se preko Balečkog mosta. I tu rado dođemo ljeti. Inače živimo u Kranju. "Ero" je prekrasan, pa sam pozvala i moje dvije prijateljice iz Slovenije da dođu pogledati - veselo će Meri, uživajući u društvu.

Kazu prijateljice, ne razumiju baš puno riječi, ali ugodaj je zato prekrasan, a onda sa psom odoše u dir po Vrlici jer komu se baš stalno ne sjedi, može se prošetat do glavne ulice i ponovno natrag.

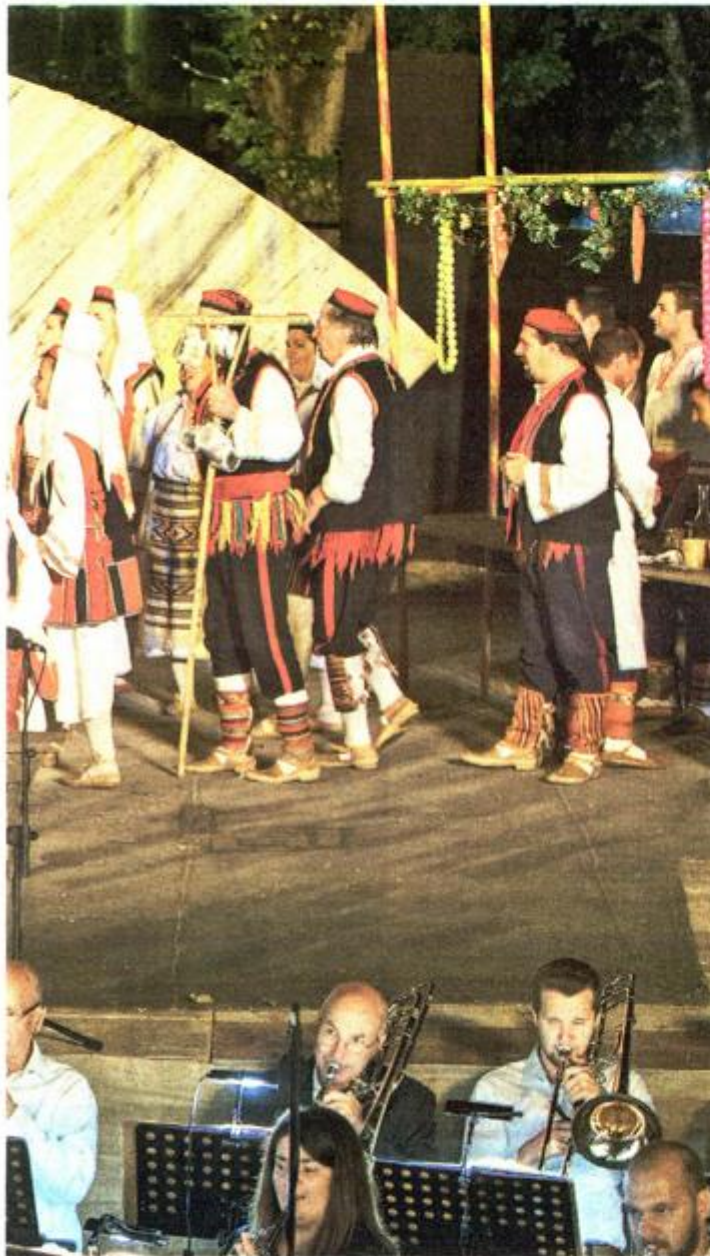
Islušaj tako dok pjevaju Ero, Gazda Marko, Doma, mlinar..., a svuda kud prodeš mirišu uštipci. Svakom u ruci hrpa umotana u kartu, nose se i na tribine. A, za ras-

MARKO, DOMA, MLINAR..., A SVUDA
 MOŽEŠ ZAGRABIT I LADNU VODU

isoko...

hladit se i osvježit može se za-
 grabit i voda na Česmi. Poma-
 že nam dohvatit u bočicu **Joso**
Bojčić iz Ružića.

ETO NAS I DOGODINE

- Je li ladna? - pitam ja dok
 izlivam svoje Jadro, jer se u bor-
 ši prigrinjalo.

- Da jel' ladna, ma divota - sa-
 ginje se Josu uliti nam žive vode da
 se napijemo.

- Volim stare običaje, a
 "Eru" sam došao pogledati pr-
 vi put. Lijepo je vidit ovoliko
 svijeta - govori Josu, a uokolo
 pozornice trčkara mali Vrličanin
 u narodnoj nošnji, na glavi
 kapa kitarica, preko leđa kro-
 žetić, sve na svome mistu, ka u
 velikih. Mama **Adriana** kaže
 kako se on sam poželio odjenu-
 ti baš za ovu prigodu kad je vi-
 dio prije i neke vršnjakinje koje
 plešu u folkloru.

- Od babe Mare je ovo, ona mi
 je ovo posudila, rekla je da sad
 više neće dat nikome nego me-
 ni - slatkim će glasom **Gabriel**
Milković odgovarajući na pita-
 nja, jer svak se zagleda u njega
 kako mu slatko stoji nošnja.

- To je od babe Mare, naše
 susjede iz zgrade koja izrađuje

nošnje, ona mu je to posudila za
 ovu prigodu, I on vam je cili po-
 nosan i želi se uskoro uključit
 u KUD. A tek četiri i pol godi-
 ne ima - govori mama i kreće za
 njim dalje, jer Gabriel je neumor-
 ran, a želi izbliza vidjeti i konje.

I neki bi stariji htjeli bliže
 samom događaju.

- Ajmo vamo put orkestra,
 pravit ćemo se ka da pivamo.
 Mi ćemo zivat - šale se njih tro-
 jica iz publike.

S pozornice miriše sijeno,
 mijenjaju se kullise, stiže i vo-
 denica, vriče žita, konj... A on-
 da u trećem činu svi završe na
 derneku. U tom završnom činu
 ansamblu HNK se pridružuju i
 plesači iz splitskog KUD-a "Je-
 dinstvo" sa završnim kolom,
 opera dostiže vrhunac, dukati
 zveckaju, okruge se podižu pre-
 ko lijepih mladenačkih lica...

- A, sad povedi Ero s 'ovoga'
 svijeta...

Publika ustaje, dugotraj-
 ni pljesak redom ide za sve
 sudionike, orkestar, pjevače,
 glumce, plesače, organizato-
 re... Ko ide dalje, put Splita, za-
 grabi još jednom sa Česme, te
 čujem obećaju jedno drugom
 prid Erom: Povest ćemo i pri-
 ratelje dogodine!